

כי תשא תשפ"ג גליון קמו שנה ד

מליצי יושר

זרע שמשון

רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמיא ועיניכם תראנה בנים
ובני בנים כשתילי ויתם סביב
לשולחנכם, חכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
בני חיי ונחמני טב.

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת.
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר

רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקוה"גלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימינים בה

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמוד או יפרסם דבריו
אני אטיב עמכם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איהו מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמכם
לשוב להם כל הימים

לב העברי

רבי עקיבא יוסף
ב"ר יחיאל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בנוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבושו בי ונמכי.

אתון דאורייתא

רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגנשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שייסיע בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

בן לאשרי

רבי יצחק ב"ר אשר
אנשיל הוברמן הרב
מרעננה זצ"ל כתב בספרו:
הנני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל
בלי נזר בכל יום על כל אלה שיעייש
בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה
לאחרים שיושעו מכל צרה
שצריכים ישועה בעוה"ז ובעוה"ב.
וכל הלומד בספרי זכה ליר"ש,
הצלחה בכל טוב, בזה ובבא.
וסגולה גדולה בבית לכל הדברים.

חזון יחזקאל

רבי יחזקאל ב"ר מרדכי
זלמן אברמסקי זצ"ל:
הנ"ר שלום אייזן זצ"ל בעת
הספדו בשעת הלוייה הכריז:
נצטוונו מאת רבינו זצ"ל לפרסם,
שהבטיח שימליץ טוב לכל מי
שילמוד בספריו, וכן ימליץ טוב
לכל מי שיפיץ את חידושי תורתו.
(רבבות אפרים אר"ח ח"ב עמוד
רמ"ה, מלך ביפו פרק מ"ב).

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב? פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה? פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען? פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

ווייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען

וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב,
און ר' יחזקאל אברמסקי זצ"ל, וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר

פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס ז"ע

אך את שבתותי תשמרו. יש לבאר מדוע כתיב 'שבתותי' לשון רבים, ומה בא למעט תיבת אך'. גם יש לבאר בדברות ראשונות נתנה התורה טעם על שבת "כי ששת ימים עשה ה' את השמים וגו' וינח ביום השביעי", ואילו בדברות שניות נתנה התורה הטעם "זכר ליציאת מצרים". ויש לתרץ, דהנה אמרו בעירובין (דף נד.), דכשניתנו לוחות ראשונות, ניתן לישראל חירות מיעה"ר ומשיעבוד מלכויות, וכשחטאו בעגל חזרה יצה"ר למקומו. וכתבו המפרשים, דאם היו משלימים בני" את הגלות עד סוף ד' מאות שנה, לא היתה אומה ולשון יכולה לשלוט בהם, אך היות דיצאו ממצרים לפני העת, לכן נגזר עליהם עוד גלויות בכדי להשלים את מה שחסרו במצרים. והנה אם היו שומרים את התורה ולא היו חוטאים, בודאי היו נשארים במדרגתם שזכו בלוחות ראשונות ולא היו גולים שוב, אמנם לאחר שחטאו בעגל, חזר להם יצה"ר ונגזר שיהיה להם שוב שעבוד מלכויות, והיינו להשלים את מה שחסרו בגלות מצרים.

ולפי"ז מבואר היטב הטעם שבלוחות ראשונות כתוב בתורה הטעם הפשוט למצות השבת דהיינו זכר לבריאת העולם, ברם בלוחות שניות שבאו לאחר שחטאו וכבר נגזר עליהם שוב גלויות ושיעבוד מלכויות, הוצרכו למצוות שיצילו אותם מכך. ואמרו חז"ל (שבת קיח.) כל המשמר את השבת ניצול משעבוד מלכויות, ולכן בלוחות שניות נתנה התורה טעם לשמירת שבת זכר ליציאת מצרים, להזכיר את מה שיצאנו ממצרים קודם הזמן שמפני כך אנו צריכים להשלים את הגלות, והעצה להינצל מכך הוא שמירת השבת. וזה מה שאמרה התורה "וזכרת כי עבד היית וגו' ויוצאך ה' משם ביד חזקה", היינו שהוציא אתכם בכח קודם הזמן, "על כן אנכי מצוך לעשות את יום השבת", בכדי שנפדה את עצמינו משעבוד מלכויות שנשאר לנו מאז. אך כל זה רק מפני שחטאו בעגל, כי לולא החטא, אז בכח מה שהשיגו בלוחות ראשונות, לא היתה שולטת בהם אומה ולשון.

תולדות האבני נזר זי"ע

החיות מזיקין, א"כ אין כופר לאדם, ולזה אמר שימצא אהלו בשלום, דכדאי היא המצוה הקדושה להעביר את רוע הגזירה. [וזה שאמרו חז"ל 'בחזרה מנין', דאין הכוונה על הליכה בחזרה, דזה פשוט שלא יהיו ניזוקין אז. אלא קמ"ל דבזכות המצוה של עליה לרגל, יעביר הקב"ה הגזירה לגמרי ממנו, ולא יצטוך שיפרע הקב"ה ממנו חובתו בטובתו].

לע"נ הרה"ק ר' אברהם ב"ר ישעיה מקערעסטיין זצ"ל אי"צ י"ח אדר

ששת ימים יעשה מלאכה וביום השביעי שבת שבתון. וברש"י: מנוחת מרגוע ולא מנוחת ארעי. וקשה דהא סוכה הראויה לשבעה נקראת דירת ארעי, ולמה מנוחת שבת שהיא ליום אחד אינה נקראת ארעי.

והגיד כ"ק אבי אדמו"ר זצללה"ה, כי בשבת צריך להיות כאילו כל מלאכתך עשויה, כי באמת בשבת נאסרה המלאכה לעולם, אלא שאחר השבת והבדלה - בא המתיר, ומ"מ בשבת עצמו האיסור הוא לעולם. דוגמא לזה: דבר שנאסר במנין דצריך מנין אחר להתירו, אף שאזיל ליה הטעם שנאסר בשבילו. (שם משמואל ויגש).

וכ"כ האבני נזר בעצמו (נאות הדשא ח"א עמוד קמ"ה) וז"ל: הטעם שאסור לעשות מלאכה קודם הבדלה, כי המנוחה בשבת היא "מנוחת עולם", ולכן צריך שיהיה בעיניו כאילו כל מלאכתו עשויה שלא ידאג על מחור, מאחר שעתה הוא במנוחת עולם. ולכן אסור לעשות מלאכה קודם שיבדיל, דזה מורה כי חל בשבת איסור עולם, רק שניתר ע"י הבדלה, ואילו היה היתרו רק בזמן השבת לבד, היה מורה כי הוא קדושת הזמן. אבל במה שאינו עושה מלאכה עד לאחר שיבדיל, מודה כי היה מתחילה איסור עולם. וכן במתן תורה כתיב "היו נכונים לשלושת ימים", שהיו צריכים היתר אח"כ באמירת "שובו לכם לאהליכם", דאם לא כן לא היה נקרא "פרישה".

את שבתותי תשמורו. למה כתוב הציווי על מצוות שבת בפרשתנו בלשון נוכח "את שבתותי תשמורו", ולעיל בעשרת הדברות כתוב הציווי בלשון נסתר "זכור את יום השבת לקדשו", הרי בשעת מתן תורה היו במדרגה רמה יותר מאשר אחר מעשה העגל בפ' כי תשא. [לדעת רש"י דמעשה העגל קודם לציווי מלאכת המשכן].

ונראה לומר, דהנה יש להתבונן בכל מצוה שהיא אלהית, איך יגיע אדם שהוא גשמי לקיימה, ומה שייכות יש לאדם הגשמי עם מצוה אלהית. אך ע"י הציווי שהקב"ה מצוה לאדם לעשות בזה, יש לאדם התקשרות והיא אתערותא דלעילא, ועיד"ז יכול האדם להגיע לקיום המצוה, ולכן נכתבה

האבנ"ז היה מספר על הרבי ר' העניך מאלכסנדר, דבעת שנטל ידו של החסיד בידו ונגע בדפק שלו, ידע כל מה שהחסיד עשה בביתו. ואף הוא עצמו העיד על עצמו כך, ואמר פעם במעמד חסידיו: מספרים על הרבי ר' בונם מפשיסחא, שבחזרו מן המקוה בערב שבת, היה מרגיש ויודע מכל מה שנעשה בעיר במשך כל השבוע, וזה דבר חידוש אצלכם? גם אני, כל אימת שאני מהלך בהשכמת בקר מחוץ לעיר סוכטשוב, הנני מרגיש מה שהיה כל הלילה בעיר, וזה אינו דבר חידוש, כי מי שלא קלקל את עיניו, וכל חוש שלו הוא חוש התורה, הריהו מרגיש הכל ורואה הכל.

את כל הבא במחיצתו, ביחוד את תלמידיו, היה בוחן בעיניו החודרות חדרי נפש, וידע את כל המתרחש בנפשו של החסיד והתלמיד הוא. היה נוהג להרים את כובעו של העומד לפניו ודחפו למעלה על הראש, כדי שיהיה כל המצח מגולה, והתבונן במצח, והיה אומר שקורא מעל המצח כמו מעל הכתב, והיה מרגיש בחוש בכל אדם ואדם אם מתנוגה הוא בטרהה וקדושה, ולפעמים לא הושיט ידו לחסיד, אלא רק אמר לו שלום בפיו.

לא יכול היה בעל האבני נזר לראות בעיניו ולסבול כיצד יהודים מחללים את שם ישראל ושם שמים בפרהסיא, הדבר היה מרגיזו עד עומק נפשו, ביחוד לא היתה דעתו נוחה מיהודי אשכנז, והיה שונא את הארץ ההיא. הוא היה אומר: 'גרמניה' היא 'עמלק', דכתיב "אשר קרן בדרך", וגרמניה מקררת את כל היהודים, אוריה של הארץ ההיא מטמא. עוד היה אומר: כל אימת שאני בא לשאוף אור צח בגרמניה, קשה עלי לחדש שם חידושי תורה. לשנה האחרת נסע לשצאווניץ מקום מרפא בפולין, וסיפר ששם אפילו העצים רוצים לשמוע קדושה, וסידר מנין והתפלל בצבור ביער, ואמר ששמע בשעת התפלה כי העצים אמרו קדושה וענו 'אמן' וברוך הוא וברוך שמו, ואז אמר: החלטתי שלא לנסוע עוד לגרמניה לשאוף אור צח". (מגדולי התורה והחסידות ח"ה).

והיות שמקרא זה נאמר אחר חטא העגל, ולכן הדגישה התורה 'אך', לדייק שדוקא עתה שחטאו וגרם להם שחזר יצה"ר וחזר שעבוד מלכויות, לכן צריכים התיקון ע"י "שבתותי תשמורו", שבכך יצלו משעבוד מלכויות, וזה דוקא כאשר יהיה "שבתותי" שתי שבתות, וכמו שאמרו (שבת קיח). אלמלא משמרים ישראל שתי שבתות מיד נגאלים, ולמעט דאם לא היו חוטאים היו ניצולים משיעבוד מלכויות מיד עם קבלת לוחות ראשונות, ולא היו צריכים להתיקון שבכח שמירת שבת. (זרע שמשון אות ד').

לע"נ הג"ר יחיאל זאב ב"ר יעקב צבי בלומנשטיין זצ"ל אי"צ י"ג אדר

ולא יחמוד איש את ארצו. אמרו חז"ל (פסחים ח.): א"ר אלעזר שלוחי מצוה אינן ניזוקין לא בהליכתן ולא בחזירתן וכו', ולא יחמוד איש את ארצו, מלמד שתהא פרתך רועה באפר ואין חיה מזיקתה, תרנגולתך מנקרת באשפה ואין חולדה מזיקתה, והלא דברים ק"ו, ומה אלו שדרכן ליזוק אינן ניזוקין, בני אדם שאין דרכן ליזוק עאל"ו. ודחקו התוס' איך מוכח מ'את ארצו' דרשה הלזו. וכתבו דמ'את' קדריש, דכתיב 'את ארצו', והול"ל 'לארצו', ומ'הרש"א כתב שהוא דחוק, וגם פירושו דחוק.

ונראה לפרש, כי כבר נודע שאלת האבן עזרא (שמות כ"ד) על מה שכתוב 'לא תחמוד', דהרי זה טבע האדם לחמוד. ותירצו ידוע". והנה כי כן ייעד הכתיב 'ולא יחמוד', שאי אפשר בחק הטבע שלא יחמוד ארץ חמדה טובה ורחבה, אך בהיות שכפי דעתו הדבר מופלג ממנו להשיגו, וכמ"ש האבן עזרא שהכפרי לא יחמוד בת המלך בהיות הדבר מופלג ממנו, לא יפול לבו עליו. וזהו גם כן בהיות הכנענים רואים שהנהגת ישראל עפ"י השגחה פרטית, יכירו וידעו שהיא לבדם הארץ למורשה, וזה

בהיותם רואים חיות רעות אין להם רשות להזיק, א"כ בזאת תבחן שהשגחה פרטית על ישראל, בהיות שהיו מצויים חיות רעות במקום מרעה צאנם ועופות שלהם, ואין רשות להזיק, א"כ ממילא שיראו ויבהלו לנגוע בארצם ולא יחמדו אותם. [ובזה מובן דרשת חז"ל, דכיון דכתיב 'ולא יחמוד איש את ארצו', על כרחך דלא יהיה רשות לחיות רעות להזיק להם, ולכן לא יחמדו את ארצם].

והנה הגמ' שם אמרה: אין לי אלא בהליכה דאינן ניזוקין, בחזרה מנין, ת"ל 'ופנית בבוקר והלכת לאהלך', מלמד שתלך ותמצא אהליך בשלום. ותמה הר"ף מאי קמ"ל דלא יהיו ניזוקין בחזרה, דאם יהיו ניזוקין בחזרה, א"כ מאי התועלת שלא יהיו ניזוקין בהליכה.

ונראה דאמרו בפסחים (דף קיח). שהוא יתברך מרחם ונפרע חובתו של אדם בטובו, עשיר בשורו, עני בשיו, יתום בביצתו, אלמנה בתרנגולתה. הרי דהוא ית' מרחם להיות נפש תחת נפש, וזהו חסדי ה' כי לא תמנו, שאינו נוגע בנפשות, והוא כי לא כלו רחמיו, וא"כ זה חסדו ית' שאם נגור על האדם ח"ו, פורע ממנו בכופר בעל חי, נפש תחת נפש. וא"כ כשלא יהיו

א"ל: אתן לך משל. דע, כי איש כפרי שיש לו דעת נכונה, והוא ראה בת מלך שהיא יפה, לא יחמוד אותה בלבד, כי ידע כי זה לא יתכן וכו'. וכמו שלא יתאוה שיהיה לו כנפים לעוף השמים, כי זה לא יתכן להיות וכו', ככה כל משכיל צריך שידע, כי אישה יפה או ממון לא ימצאו אדם בעבור חכמתו ודעתו, רק כאשר חלק לו ה' וכו'. ובעבור זה המשכיל לא יתאוה ולא יחמוד, ואחר שידע שאשת רעהו אסרה ה' לו, ויתר היא נשגבה בעיניו מבת מלך בלב הכפרי, על כן הוא ישמח בחלקו ואל ישים אל לבו לחמוד ולהתאוות דבר שאינו שלו, כי ידע שה' לא רצה לתת לו, ולא יוכל לקחתו בכחו ובמחשבותיו ותחבולתיו, ע"כ יבטח בבוראו שיכלכלנו ויעשה הטוב בעיניו.

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$180 פאר גליון מליצי יושר

וועט מען מוודע זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון** - ווארשא, **אבני נזר** - סוכאטשוב, **ילקוט סופר** - פאקש, **לב העברי** - הר הזיתים, **ר' יוסף ענגיל** - ויען, **בן לאשרי און חזון יחזקאל** - הר המנוחות אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח!"
gilyonmy@gmail.com 732-510-0560

כאן הפרשה בלשון נוכח, שאלולי זאת לא היתה אפשרות לקיימן מחמת גדלות המצוה ושפלות האדם. אולם לעיל בשעת מתן תורה היו ישראל במדרגה גבוהה מאד, והיו מופשטים מחומר לגמרי, היו יכולים לקיים המצוה גם בלא ציווי לנוכח דוקא. (נאות הדשא ח"א עמוד ר"כ).

לע"נ הרה"ק ר' שלמה יהודה ממעוזיטש ב"ר יצחק יעקב מביאלא זצ"ל יא"צ י"ז אדר

סרו מהר מן הדך אשר צויתם עשו להם עגל מסכה. ואיתא בשבת (דף פח.): אמר עולא, עלובה כלה שמזנה מתוך חופתה, (היינו ישראל שעמדו בסניני ועשו העגל), א"ר מרי ברה דבת שמואל מאי קרא, עד שהמלך במסיבו (בחופתו) נרדי נתן ריחו. עוד שם בגמרא: אמר ר' שמואל בר נחמני אמר ר' יונתן מאי דכתיב לבבתי אחותי כלה, לבבתי באחת מעיניך, בתחילה באחת מעיניך, לכשתעשי בשתי עיניך. ויש להבין קישור המימרות זה לזה.

ונראה לפי מה שכתב בסה"ק עבודת ישראל (פרשת שופטים) וז"ל: והנה דך העבודה הנכונה להסתכל תמיד על גדלות הבורא ב"ה אשר ברא השמים ושמי השמים וכל צבאם, ומכולם עיקר רצונו בעבודת האדם השפל אחרי אשר יטהר ויזבח את יצרו הרע ויעסוק בתורה ובעבודה זו תפלה מעומק הלב, וערבה לה' מנחתו. ובכל זאת צריך לזכור שפלותו וחסאתו מימי קדם ולהכנע ולהיות לו רוח נשברה, ועל פי שני אלה

הדרכים תכון העבודה לה'. אמנם מי שמתפלל ועובד לה' רק במחשבת גדלות הבורא, ואינו מקטין את עצמו, אשר על"י כן הוא מתגאה ברוחו לאמר ב"ה אני מתפלל ועוסק בתורה ובמצות, או להיפך מי שמתכחל על עצמו שהוא אין ואפס, והוא בבחינת מרה שחורה שמתמרמר כל כך עד שלא יאמין שהקב"ה ישמע לתפלתו, וא"כ למה יתפלל בחנם, הנה תועבת ה' גם שניהם. ועל זה איתא בסוף ספר תיקוני זוהר רמז מה שאמרו חז"ל (חגיגה ב.) סומא באחת מעיניו פטור מן הראייה, כי האדם צריך לפקוח עינים, אחד להסתכל על גבהות הבורא ב"ה ורצונו בעבודת שוכני בתי חומר, והשני לזכור קטנות עצמו עד אשר יעמוד בחיל ורעדה ולקיים לפניו ועבוד ביראה ופחד, עכ"ל הקדושים.

ומבואר מזה, כי האדם צריך שיהיה לו שתי בחינות, בחינה אחת להתבונן בגדלות הבורא ושהש"ת מצפה שהוא יקיים המצוה, ומאיך צריך לדעת שפלות עצמו. אמנם לפני עשיית המצוה צריך האדם להיות לו תשוקה לקיים המצוה, ותשוקה זו אי אפשר רק אם הוא מסתכל בגדלות הבורא, ומתבונן שהבורא ב"ה חפץ שהאדם יעשה המצוה, ובלי תשוקה זו של 'ויגבה לבו בדרכי ה', לא יוכל לקיים המצוה, ואז אין מקום להתבונן בשפלות עצמו, כי אדרבא זה יתן מגרעת להתשוקה. ולכן בתחילה קודם עשיית המצוה יש להתבונן רק בגדלות הבורא, אמנם לאחר המצוה יוכל להתבונן גם בשפלות עצמו.

וזה כוונת הגמרא 'לבבתי באחת מעיניך', היינו לפני עשיית המצוה יש להתבונן רק 'באחת מעיניך', היינו רק בעין אחת, והוא רמז על גדלות הבורא, ושבורא גדול כזה חפץ במצותיו. אמנם לאחר שעשה המצוה, אז כבר יוכל להתבונן בבחינת שני עינים, הן בשפלות עצמו והן בגדלות הבורא, וזהו 'לכשתעשי בשתי עיניך', היינו לאחר עשיית המצוה, כבר תוכל להתבונן בשני עינים, הן בגדלות הבורא והן בשפלות עצמו.

ובזה יש לבאר מה שמצינו שניתנה התורה על הר, ונודע מה שאמרו חז"ל (סוטה ה.) כי הקב"ה הניח כל הרים וגבעות ונתן התורה על הר סיני ללמד מדת הענוה. אמנם לפ"ז יש להתבונן מדוע ניתנה התורה בכלל על הר. ונראה כי למען קיום התורה, צריך גם בחינה של 'ויגבה לבו בדרכי ה' כדי שיוכל לקיים המצוות, ולכן ניתנה התורה בהר ולא בעמק.

ובזה נבא לבאר טעות ישראל כאשר עשו העגל, דהנה מבואר בזה"ק ובתיקוני זהר ובדברי מפרשים רמב"ן ואבן עזרא וכוזרי, דלא אמרו 'עשה לנו אלהים' אשר יחיה וימית, רק 'אשר ילכו לפנינו', דלא היה כונתם להכחיש ח"ו מציאותו יתברך, כי אם לעשות להם צורה להיות לעיניהם דבר מוחש אשר יחול ההשפעה עליו עי"ש. ולטעות זה באו יען שהאמינו

שהם בעצמם אינם ראויים שהקב"ה בכבודו ובעצמו ית"ש ישיגח עליהם בלתי ממוצע, וטענו שהש"ת 'רם על השמים כבודו', ואין מכבודו להשיגח על שוכני בתי חומר, רק על השמים - שם בריות רוחניות מזהירים כעצם השמים לטוהר, שם כבודו. אבל באמת 'מי כה' אלקינו המגביה ללשבת, ואעפ"כ 'המשפיל לראות בשמים וגם בארץ', ואולי היו ישראל אז בבחינת 'ויגבה לבו בדרכי ה' שהקב"ה מתפאר בעמו ישראל ומשיגח עליהם בכבודו ובעצמו ית"ש, לא היו באים לאותו חטא. וזה כונת הגמרא על חטא העגל עלובה כלה שמזנה תוך חופתה, שמה שמזנה תוך חופתה הוא מפני שאינה יודעת ערכה ואינה שומרת על חשיבותה, והכי נמי כן היו ישראל בעת חטא העגל שלא הבינו ישראל שהקב"ה משיגח עליהם.

לע"נ הרה"ק ר' משה מרדכי ב"ר חיים ישראל מפילוב זצ"ל יא"צ י"ד אדר

נשים בשמיעת פרשת פרה. על דבר מנהגא שהולכות הנשים לשמוע פרשת זכור ופרשת פרה, וכן נשי דידן ה"ו עשו כן במצות מ"ח רבי הלל מקולמייא, וכן עשו עד עכשיו. וכעת עמדו מנגד וטענו שאין חיוב על הנשים במצוה זו, וטענתם זו נדפסה כעת בש"ת תורת חסד (סימן ל"ז) מהגאון רבי שניאור זלמן מלובלין נ"י, ועמדתו משתומם, ואמרת להם 'אל תיטוש תורת אמך', ובלי ספק כל אשר צוה מ"ח יש לו סוד ושורש, ואם קבלה היא נקבל, בכל זאת לא אמנע להציע את דעתנו בזה בס"ד.

ונראה בנוגע פרשת פרה, הואיל שקורים רק סמוך לפסח בשביל לטהרם לקרבן פסח, כמו שמפורש בספר החינוך (מצוה ה' ומצוה ו'), א"כ גם הן בכלל טהרה של מצות פרה, והא בהא תליא.

וכעת הביאו לפני ש"ת תורת חסד הנ"ל, וראיתי בתוך דבריו שכתב שאין מן הראוי להביא ס"ת בעזרת נשים, וגם אין מן הראוי שיכנסו לתוך בית הכנסת של אנשים להקריאה הנ"ל, ע"ש. אבל באמת לא על כזה אנו דנים, דבכי האי גוונא פשיטא דעדיף לקרוא בביתם מתוך החומש, ד"כ כבודה בת מלך פנימה, רק אנו דנים באופן שהנשים נמצאים בעזרת נשים, והם שומעים שם הקריאה מבהכ"ס כמו בתפילה, אז אין ספק בקבלת רבותינו שצריכים לילך לשמוע, ואיכא בזה משום 'שאל אביך ויגדך וזקינד ויאמרו לך' ואל תיטוש תורת

אמך, וכמה מצות אשר אינם מצווים, ואעפ"כ עושים, כמו אתרוג ולולב, ומיכל בת שאול הניחה תפילין, וכל שכן בזה שעכ"פ חייבים מספק, ויבואו הנשים לשמוע הקריאה לא בתערובות ח"ו, כי אם בתיקון שכתבנו, וכמו בשמחת בית השואבה שעשו תיקון גדול שיעמדו למעלה כאשת חיל עטרת בעלה כל אחד במקומו. (ש"ת ר' עקיבא יוסף א"ח ח"א סי' רכ"א).

פסל לך. אמרו חז"ל (נדרים לח.): מפסולתן של לוחות נתעשר משה וכו', פסל לך הפסולת שלך, ע"כ. ואפשר לפרש דאמרו חז"ל: אלו דברים שאדם אוכל פירותיהן בעוה"ז וכו' ות"ת כנגד כולם. ואפשר, דעל עיקר תורה, לא ניתן ליהנות ולקבל שכר, וכעין שאמרו דמצות לא ליהנות ניתנו, אמנם 'פסולת' שנתן, כגון מה שנשתבש בעת לימודו, כגון "הא דרב אשי בדוּתא היא" (פסחים יא.), וכן פלפול בעלמא, על זה אמרו דאוכל פירותיהן בעוה"ז. וזה נרמז "מפסולת של לוחות נתעשר משה", וזה שאמרו חז"ל עה"פ "ועליהו לא יבול", דאפילו שיחת חולין של תלמידי חכמים צריכה לימוד, [דהיינו "פסולת" של תורתם, ג"כ צריכה לימוד, ועל זה מקבלים שכר בעוה"ז]. (תורת יחיאל).

לע"נ הג"ר מרדכי מנחם ב"ר יהודה שוואב זצ"ל

לדעת כי אני ה' מקדישכם. בשבת (דף י'): תניא לדעת כי אני ה' מקדישכם, אמר הקב"ה למשה מתנה טובה יש לי בבית גגזי ושבת שמה, ואני מבקש

ב מנהג זה של הרה"ק ר' הלל מקאלמאי זצ"ל שנשים הולכות לשמוע פרשת פרה, לא מצאנו בספרי הפוסקים.

וישב בסוף שמונה שורות, ולא היה יודע מה הן אומרים, ע"כ. ונראה דזה הרמז של "לא ידע" מקרן אור פניו, דהיינו דלא ידע מה הן אומרים.

לע"נ הג"ר מרדכי מנחם ב"ר שמעון מסקרניבץ זצ"ל יא"צ יח אדר

שרפים ואופנים וחיות הקדש, לאל אשר שבת מכל המעשים. (שחרית לשבת). פי', הקב"ה שבת מכל המעשים, ואפי' שרפים ואופנים וחיות הקדש לא יצר בשבת.

שהכל נהיה בדברו. כתיב (דברי הימים א' כט:יד) "כי ממך הכל", הקב"ה ברא את העולם וממנו ניוזנים בני האדם. אך כשברא את האילנות והפירות, לא נהנה מהם האדם, ולא היו משמשים לו בתור מזון שיסעוד בהם את נפשו, עד שבא מאמר נוסף "לכם יהיה לאכלה" (בראשית א:כט). וזה הפירוש "שהכל", כל מה שיש בעולם, וגם מה שיש לנו את האפשרות לאכלם, "נהיה בדברו" של הקב"ה, שאמר "לכם יהיה לאכלה".

העובר על דברי חכמים חייב מיתה (ברכות ד:), כיון שגזירות חכמים הינם סייג "גדר" ו"פרץ גדר ישכנו נחש".

ישראל לא ידע עמי לא התבונן (ישעיהו א:ג). על ידי ידיעה ממה שהיה בעבר, אתה לומד איך להתבונן במה שעתידי להיות, הלא כה המה דברי הספרי (פ' האזינו): "ישראל לא ידע" - לשעבר. "עמי לא התבונן" - לעתיד, ע"כ. כלומר כיון שלא ידע את העבר, חסרים לו אמצעי הבטה בעתיד.

ליתנה לישראל, לך והודיעם, מכאן אמרו הנותן מתנה לחבירו צריך להודיעו, והני מילי במילתא דלא עבידא לאגלוויי. ובתוס' (ד"ה הנותן) כתבו וז"ל: ודוקא במתנה שנותן לו ע"י אבהה, שאין המקבל מתיישב, אבל הנותן צדקה שהמקבל מתיישב, מתן בסתר יכפה אף, עכ"ל. וכתב הגר"י ענגיל (גליוני הש"ס): עיין בחידושי גור אריה שכתב, וז"ל: הנותן מתנה כו' צריך להודיעו, כי כשם שהוא נותן, כך צריך שיהיה מקבל, דאל"כ לא נחשב נתינה כשאינו שם קבלה, ולכן צריך להודיעו, כדי שידע המקבל שניתן לו, ואז היא קבלה גמורה מצד המקבל. אבל הנותן לעני הצריך פרנסה, אין צריך להודיעו, כי לא נתכוון רק לפרנסתו, עכ"ל.

ומתבאר מדבריו דיש חילוק בין שם 'מתנה', לשם 'צדקה', ד'מתנה' הוא ענין נתינה שניתן למקבל, ולכן צריך המקבל לידע כדי שיהיה שם קבלה גמורה מצדו, דהנתינה והקבלה יחד הם השלמת ענין הנתינה. משא"כ נתינה בלי קבלה, גם הנתינה איננה נתינה שלימה, כי נתינה וקבלה הם שמות המצטרפים, וכאשר יש נתינת הנותן, צריך שיהיה קבלת המקבל, ובלתי קבלה - גם נתינה לא נחשב, כי אם לא קיבל המקבל, למי ניתן. משא"כ ב'צדקה', דאיננה 'מתנה' רק הוא צדקה למלאות חסרון העני, לכן אין צריך דעתו כלל, רק השלמת חסרונו לבד, והוא כל דבר הצדקה. ולפי"ז לכאורה לענין מתנות לאביונים בפורים דכתיב לשון 'מתנה' בקרא, צריך שידע העני שניתן לו, ויהיה דינה שונה משאר צדקה, שהוא מעלה כשאינו העני יודע ממי נוטלה ואינו מתיישב (כמבואר בב"ב י:). וכתובות (סז:), דבמתנות לאביונים לא יהיה הדין כן, רק צריך להודיע דייקא משום דכתיב לשון 'מתנה' בקרא, ו'מתנה' נחשב רק בידיעת המקבל וכנ"ל, וזה חידוש דין לכאורה. (גליוני הש"ס שבת י:).

לע"נ הג"ר גרשון ב"ר משה פולין זצ"ל יא"צ י"ז אדר

כי זה משה האיש. אמרו חז"ל, כמין דמות משה הראה להם השטן שנושאים אותו באויר רקיע השמים. וזה פלא, דמהיכן היה להשטן שליטה לצייר דמות קדשו של משה רבינו ע"ה. ויש לומר על פי דברי המדרש (מובא בתפארת ישראל קידושין פ"ד), דמלך אחד שלח צייר חכם להביא לו דמות משה רבינו ע"ה, וכשהביא הציור, הראה להמלכים המכירים בחכמת הפרצוף, ותמהו כולם באומרם שתכונת האיש המצוייר הוא לעשות כל המעשים רעים שבעולם, ורצה להרוג את האומן המצייר על שרימהו, ונשבע המצייר שהאמת אתו שזה ציור האמיתי של משה רבינו, והחליטו שהמלך בעצמו יסע ויודע האמת, וכשבא המלך אצל משה רבינו ע"ה, ראה שהציור אמיתי, ולא יכול לעצור ברוחו עד ששאל ממה רבינו עצמו פירוש הדבר דאיך אפשר דלפי חכמת הפרצוף שלו יש בו כל התכונות הרעים. והשיבו משה רבינו ע"ה, שהאמת כן היא, אבל הוא מושל ביצרו, ופועל בכל המדות רק שרשן הטוב, כידוע דלפעמים צריך להיות באדם גיאות לעבודת ה', כדכתיב 'ויגבה לבו בדרכי ה', וכן מדת העזות אמרו (ביצה כה:): מפני מה ניתנה תורה לישראל מפני שהן עזין, ואמרו (ברכות סב:). העזתי פני ברבי עקיבא כדי ללמוד ממנו דרך ארץ שבבית הכסא, וכמו כן שאר המדות. ועל כן אמת שיש בי תכונת כל מדות רעות, אמנם כשאני משתמש בהם לטובה, אז אדרבה מעז יצא מתוק.

ולפי"ז יובן שהראה להם השטן דמות מלא כל מדות רעות, שזה היה ציור דמות משה השייך בעולם הזה, ודמות כזה בודאי ברשות השטן, אבל צלם אלקים שעל פני משה רבינו ע"ה, לא היה לו שום רשות. ואולי זה דיוק אומרים "כי זה משה האיש", היינו שהשטן הראה להם רק את "משה האיש", היינו ציורו החיצוני שמלא מדות רעות. ועל כן אמרו "עשה לנו אלהים", אבל כאשר אך בא משה רבינו ע"ה והביטו את צלם אלקים שעל פניו, הבינו ששקר ענה בו השטן, ומסרו תיכף בידו את העגל לכתתו.

ומשה לא ידע כי קרן אור פניו. יש לפרש על פי מה שכתב בבית אהרן וז"ל: הקירון אור פנים הוא אור תורה שבעל פה שקיבל מהר סיני. ומהו לשון "לא ידע", דלא היה נחשב בעיני עצמו, עכ"ל. ונראה לומר באופן אחר קצת סיפא דקרא "לא ידע", דאמרו חז"ל (מנחות כט:): אמר רב יהודה אמר רב, בשעה שעלה משה למרום, מצאו להקב"ה שיושב וקושר כתרים לאותיות וכו' ואמר לו הקב"ה אדם אחד יש שעתידי להיות בסוף כמה דורות ועקיבא בן יוסף שמו, שעתידי לדרוש על כל קוץ וקוץ תילין תילין של הלכות. אמר לפניו, רבש"ע, הראהו לי, אמר לו, חזור לאחורך. הלך

חדש ויצא לאור
חדש רבני חיים הלוי
על הרמב"ם
עם מורשת הגר"ח
+ סדר האש"י

ד"ר מרדכי מנחם ב"ר שמעון מסקרניבץ זצ"ל יא"צ י"ז אדר

מחזורי טושקט ומורחב
בעיני כסן מורשת הגר"ח לאור
רחבת טיב מיניקט עשירי

מכון דורות ירושלים
מחזורי טושקט ומורחב
בעיני כסן מורשת הגר"ח לאור
רחבת טיב מיניקט עשירי

מכון דורות ירושלים
מחזורי טושקט ומורחב
בעיני כסן מורשת הגר"ח לאור
רחבת טיב מיניקט עשירי

בשורה טובה
שוב יצא לאור הספר המבוקש ביותר
זהה לחם על הלכות חלה - ברכת הבית על טמטת חלה
במחזורי טפארת בתכלית ההידור והיופי

לי כסן עמודי בריחה
אסתי להיתח תספר באר"ה ורבי יצחק מייזניץ שליט"א 4731-4732-4733
בירושלים: כסן עמודי בריחה 02-6476477

סגולה פאר ערליכע קינדער
סגולת אריה"ק כהדרכת הרה"צ מאראד זצ"ל

אריינברענגען יראת חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכון דורות ישרים:

- מילאזט אייך וויסען ווען די שטיין אסאך יאהרן צו העלפן איין, וועט עס טוהן פאר אייער ישועה פרוואסט. באמנות. קאפידיענשעל.
- יעדע נאמען איז א באזונדערע - שטיין. באזונדערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט. אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעבענדיקייט. מיט כוונה, במתנות, אויף האט עס די ריכטיגע כח.
- משרייבט די נאמען נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די תלות און סיי נאכדעם אויף ווי אלע שיעות. די שטיין בלייבט אין דעם אויוועג פאר 2 וואכען.
- מזאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין. ביי די ריכטיגע צייטען.

דוקא אויך דעם מקבלידעג אופן פון **מכון דורות ישרים** זעהט מען ווי עס ווערט מקוים די ווערטער פון אריה"ק אויפן האר: **יצא הלב (אנצייגן זיין הארץ צו אירשייט), שיהפך לב לשמים לטובה (ס'רשיישט די גאנצע מענטש), וזראה כלאים (וועסט ווען האנדערט),** מקען עס געבען פון מעשר.

פאר פרטים רופט-טקסט מכון דורות ישרים
doroyesharim@gmail.com 917-635-3883

- צופרידענע עלטערען פון מכון דורות ישרים זאגן:**
- 1. מיין קינד איז געווארען א אנדערע מענטש. עד לערנעט מוסר. עד וויל ענדיגען א מסכתא
- 2. מיין זוהן בעהט פאר סוף זמן קריאת שמע
- 3. מיין יצחק האט פילטער אריינפגעלייגט א פילטער
- 4. איך האב נישט געהאט קיין מתונה פארדעם נישט וויסענדיג וואס מיין בחור טוהט
- 5. כיהאב גענעויערע זענען הצלחה מיט מיינע קינדער נאכען מנדב סוף זמן פאר מיין חברים קינד